

عنوان مقاله:

بازکاوی نقش انگلستان و کمپانی هند شرقی در جدایی افغانستان از ایران دوره قاجار

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 7، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

امیر آهنگران - دانشگاه خوارزمی تهران

محمد تقی مختاری - دانشگاه خوارزمی تهران

محمد حسن رازنهان - دانشگاه خوارزمی تهران

خلاصه مقاله:

در دوره قاجار، افغانستان به علت سرکشی مقطعی و توام با تجاوز حکام هرات و قندهار و کابل، به دیگر نواحی خراسان و تمایل قاجارها برای اعاده حاکمیت ایران در این مناطق، در کانون توجه قرار گرفت. در عرصه بین المللی نیز، سلطه انگلستان و کمپانی هند شرقی اش بر هندوستان و ترس و واهمه آنان از حملات افغانان درانی به آنجا و رقابت های استعماری با فرانسه و روسیه، سبب اهمیت یافتن این منطقه شد. انگلیسی ها در زمان فتحعلی شاه، با سیاست اعزام سفیر و انعقاد برخی قراردادهای، وی را بر ضد زمان شاه درانی تحریک کردند؛ سپس با وعده های واهی، مانند مساعدت مالی و نظامی برای مقابله با روس ها و استرداد مناطق قفقاز، مانع از اتحاد فرانسویان با ایران و نفوذ احتمالی شان در افغانستان و هندوستان شدند. در زمان محمدشاه، ترس از نفوذ روس ها در آسیای مرکزی و افغانستان، آنان را واداشت تا با بهره گیری از سیاست ایجاد چالش و تهدید، هم حاکم هرات را علیه دولت ایران بشورانند و هم با حمله به جزایر خلیج فارس، مانع از فتح هرات و دیگر نواحی افغانستان توسط ایران شوند. در دوره ناصری نیز، بی درایتی ناصرالدین شاه و صدراعظم وی، آقاخان، سبب شد تا انگلیسی ها ابتدا قرار داد سال ۱۲۶۹ق/۱۸۵۲م را به ایران تحمیل کرده و سپس، با استفاده از سیاست جنگ طلبی و اشغال جنوب ایران و تحمیل عهدنامه پاریس، افغانستان را از ایران جدا کنند.

کلمات کلیدی:

ایران، افغانستان، انگلستان، کمپانی هند شرقی، شاهان قاجار، عهدنامه پاریس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1325915>

